

Gazeta Krakowska.

Wychodzi codziennie oprócz niedziel
i świąt uroczystych w drukarni
STANISŁAWA GIESZKOWSKIEGO.

№ 81.

Kwartalnie kosztuje złotych szesnaście
miesięcznie złotych sześć.

SOBOTA 10 Kwietnia 1847 roku.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryż.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
8	6 27" 0"	400 + 0°	52.	12 ZPl. Zachodni słaby	Pochmurno	rano Śnieg Deszcz
	2 1,	122 + 2,	82.	04 ZPn. Zachodni „	„	„ Śnieg Grad
10	1,	375 - 0,	11.	86 Zachodni „	Pogoda z Chmurami	

Wiadomości zagraniczne.

— Warszawa 3 Kwietnia. —

Najjaśniejszy Pan, przyjąwszy ofiarowane sobie i Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiemu Xięciu następcy tronu dwa exemplarze wydanego przez Szefa Wydziału w Komisji Rządowej Sprawiedliwości, Franciszka Radziszewskiego, Kalendarzyka Politycznego na r. 1847, najmiłościwiej obdarzył wydawcę brylantowym pierścieniem.

Jeden z urzędników w dniu 26 z. m. przybywszy koleją żelazną z Warszawy do Częstochowy, zajął oddzielną stancję w tamecznym domu zajezdnym, a zamknąwszy się w tejże, przez wystrzał z pistoletu odebrał sobie życie. Przy samobójcy znalezioną została kartka, na której napisał: iżby rzeczy jego spieniężyć, gospodarza zaspokoić, a za resztę pochować go przy kolei żelaznej, wystawić mu mogiłę i na niej krzyż.

— Petersburg 22 Marca —

Ogłoszona została konwencya nawigacyjna, zawarta między Najjaśniejszym Cesarzem Wszech Rosyji Królem Polskim, a Najjaśniejszym Cesarzem Austryackim, której główna treść jest: „W posiadłościach obu wysokich umawiających się stron, istnieć będzie wolność żeglugi i handlu dla obustronnych ich statków i poddanych, we wszystkich portach, tak teraz zwiedzanych, jako i w tych, które mogą być w przyszłości otwarte dla handlu zagranicznego. Narodowość statków będzie obustronnie przyznawana, na mocy listów okrętowych udzielanych przez władze właściwe kapitanom i właścicielom okrętów, podług istniejących w każdym z dwóch państw praw i ustaw.“ Pełnomocnikami do tej konwencyi byli mianowani: przez Najjaśniejszego Cesarza rosyjskiego, Ludwik Tęgoborski tajny radca, a przez Najjaśniejszego Cesarza Austryackiego, xzę Metternich kanclerz.

— Paryż 24 Marca. —

Król z swą rodziną wczoraj wrócił z Fontainebleau.

Według *Patrie*, pomimo wszystkich uwag pana Bresson, na skutek życzeń królowej Krysstyny i rad pana Isturiz, xiążę Glücksberg zostanie mianowany posłem w Madrycie.

Dzienniki algierskie z 15 b. m. donoszą, że stan zdrowia marszałka Bugeaud polepsza się znacznie. Z Oranu pod dniem 10 piszą: „Wiadomości od granicy marokańskiej nie w sobie nie zawierają, co by mogło budzić obawę nie utrzymania pokoju. Jednak nie zaniedbujemy wszystkich środków ostrożności, by nie być nagle napadniętymi przez Abdalkadera. Ludności sprzykrzyta się wojna, to jest dla nas rekojmnią utrzymania pokoju.

— Londyn 22 Marca. —

Dokument londyński, wydany przez wielkie jury Irlandyi, podaje następny obraz okropnego stanu baronij Duhaller. Smiertelność takie postępy uczyniła, że liczba wypadków śmierci wynosi w przecięciu 500 na tydzień. W domu przytulku i pracy w Benturg umiera na tydzień około 50 osób na 1400 w nim przyjętych. W wielu miejscach musiano bardzo powiększyć grunta obróconena cmentarze. To jeszcze powiększa okropność obrazu, że psy, nie mniej zgłodniałe jak ludzie, wygrzebują w nocy trupy, które rano leżą na pół pożarte i okropnie zeszpecone.

Czytamy w *Standard*: Od lat wielu port Londynu nie był tak pustym jak dzisiaj; niepodobna znaleźć żadnego większego okrętu dla wykonania podróży do jakiego portu zagranicznego. Brak tak jest wielkim pod tym względem, że cena transportu niekiedy przewyższa całą wartość statku. Pierwszą przyczyną tego smutnego stanu marynarki handlowej jest nieobecność wielu okrętów użytych do przewozu zboża do Irlandyi, jak również odjazd okrętów próżnych do Stanów Zjednoczonych dla przywiezienia zboża, a których powrót utrudnia opóźnia wiatr wschodni, który od kilku dni wieje bez przestanku.

— Hiszpania. —

Paryż 22 Marca. Otrzymaliśmy tutaj listy od granicy katalońskiej do 16 marca. Do-

noszący się pod nazwą jenerała Breton, miał wkrótce wyjechać do Riego, stolicy tego okręgu leżącego koło Logroño. By nie zajmować ani jednego człowieka z armii Katalońskiej, tak na wszystkie strony przez karlistów niepokojonej i nie wystawiać się na niebezpieczeństwo po nader ciężkich bocznych drogach od Barcelony do Saragossy, postanowił udać się do tego ostatniego miasta przez Francję. Dla tego miał wsiąść na jeden z parostatków morza Sródziemnego w Barcelonie, popłynąć do Port Vendres a ztamąd do Bajonny przez prowincję biskajskie dostać się do Saragossy i Roja. Odebrał on w jednym czasie wiadomość o zanominowaniu jenerała Pavia jego następcą i nadaniu mu tytułu margrabiego de Mayal, wiehrabiego Breton.

O poruszeniach Tristanego otrzymaliśmy następnę dalsze wiadomości. Ten partyzant na czele 300 ludzi nocował w dniu 7 b. m. w jakimś folwarku niedaleko Manresa, gdzie jenerał Enna stoi kwatery jenerału. Ztamąd ruszył on do Pador, gdzie widzimy ślady staro muru, kiedyś miasto otaczającego. Ale pułkownik Baixaros znajdował się w bliskości z batalionem pułku Cordova. Mieszkańcy Pador sami uwiadomili go o zbliżeniu się Tristanego i zażądali broni dla siebie. Pułkownik, nie tracąc czasu, ruszył ku Tristanemu, ale karliści nie czekając nań opuścili Pador i ruszyli w kierunku Suna, co dowodzi, że myślą znowu dostać się do wewnętrznej Katalonii. Ich taktyka zawsze taż sama, tylko przypadkowo ją zmieniają. W odwrocie wojska królowej i karlistów dały do siebie ognia, zabito kilku ludzi z wojska królowej, ale z karlistów strony podobno żadnej straty nie było. Armia katalońska potrzebuje jak najrychlejszą posiłków, albowiem w dzisiejszym swym składzie nie wystarcza. Karliści wedle upodobania wszędzie ciągną, męczą wojsko i dają rzeczom obrót, jaki im się podoba, przyjmując bitwę lub niestosowne, do upodobania i woli.

— *Tanger 7 Lutego* —

Sułtan wkrótce opuści Maroko i uda się do Fez. Maroko jest jego najulubieńszą stolicą, jest ona bowiem najbardziej barbarzyńskim miastem, z całego państwa i opuszcza je z żalem i to w ten czas tylko gdy sprawy polityczne do tego zmuszą go. Z niechęcią zbliża się do Europy, o której nigdy nie chciał słyszeć, a lubo bardzo pojmuje obecne interesa, nienawidzi przecież wszystkiego co mu cywilizacja przypomina nie myśli wcale o przyszłości i bezwahania odrzuca wszelkie przedstawiane mu plany ulepszeń. Jest on a najmniej ucywilizowanym i najmniej postępowym człowiekiem w swoim kraju; pod jego panowaniem, miasto Fez, które niedawno jeszcze szczyliło się ostatnimi szczątkami marokańskiej cywilizacji, co raz bardziej upada i wkrótce na równi z Maroko i Rabat stanie. W drodze pomiędzy jedną a drugą stolicą znajduje się kilka rzek. W braku mostów i

człowiek sułtan musi je dotąd w pław lub tratwach przebywać. Niedawno jeszcze jedna z tych tratw, na której się skrzynię ze złotem do sułtana należące znajdowały, rozbiła się na rzece Oum-er-Rbia i skarb zaginął.

Czyż widząc takie zubożenie, takie barbarzyństwo nie należy sądzić, iż się znajdujemy w Kafrei lub u Hottentotów, nie zaś w cesarstwie marokańskim, które tylko wazką cieśniną od Hiszpanii jest oddzielonem, a przytém graniczy z prowincją francuzką? Nie tylko w Anglii i we Francji brak zboża daje się uczuć, ale w Maroko, na tej żyznej ziemi, która przy umiarkowaniu, zdołałaby wyżywić dwadzieścia razy większą ludność, — w Maroko powtarzam, nie ma zboża, a przynajmniej zaledwie tyle, ile na potrzeby kraju starczy (dodajmy tutaj, iż okoliczność ta bardzo na przeszkodzie stanęła zamiarom Abd-el-Kadera i uczyniła jego obecność w kilku pokoleniach groźną). Ponieważ kraj pozbawiony został środków przewozu przeto mała ilość zboża znajdująca się teraz w kilku miastach nie może być w obieg puszczona i w kilku miejscach cena chleba olbrzymio dla marokańczyków wzrosła. Lecz cóż Abd-er Rhamana obchodzi niedza i niedola jego poddanych? kiedy on sam kilka skrzyń złota postradał, i przedewszystkiem o zapobieżenie nadal tego rodzaju stracie pomyśleć musi.

Żądania jednego z siostrzeńców sułtana, starszego syna jego poprzednika, którego było niesprawiedliwym sposobem sobie przywłaszczył, wzbudziły w nim trwogę i to skłoniło go do przedsięwzięcia podróży do Fez. — Wydziedziczony jego siostrzeniec, który dotąd z wielką rezygnacją znosił przywłaszczenie władzy przez stryja, ma, jak mówią, zamiar windykować swoje prawa po śmierci Abd-er-Rhaman. Sułtan zaś, chcąc zapewnić koronę swoim następcom w linii prostej przetrzączył do objęcia po sobie rządów syna swego Sidi-Mahomeda, który dowodził armją marokańską pod Isly; udzielił mu za życia tytuł sułtana i, wraca teraz do punktu środkowego swego państwa, w celu wczesnego zniweczenia zamiarów swego siostrzeńca.

Rozmaitości.

TOLEDO. — BAJLEN. — ALHAMBRA — GRENADA.
KORDUBA — KADYKS.

(Ciąg dalszy.)

Heraldo i Eco del Comercio, we wszystkich przedmiotach zacięta prowadzą z sobą wojnę, zgadzają się przecież w codziennych narzekaniach na fatalne rozboje, które pożerają Hiszpanię. Gdybym słuchał exaltowanych, podobieństwo spotkał się z rozbójnikami pewności niemal dorównywa; moderatyści zaś mówią, że we wszystkich częściach Półwyspu, bandy kraj zajmują, i najstraszniejsze popełniają okrucieństwa; ta zgodność zdań doświadczeniem się na nieszczęście stwierdza. Ciągłe słyszysz tylko tragiczne wypadki, o zasadzkach,

zrabowanych podróży, o porwaniach, morderstwach. Dniem przed przejazdem moim, siedemnastu konnych rycerzy, *todos a caballo*, staęło na drodze powozu, pod Val de Peñas. Nie rzekłszy ani słowa powitali go żywym ogniem. Jeden z podróży padł na miejscu, a dwóch zostało rannych. Trzeciego dnia taka sama wyprawa, w temże miejscu, powiększona kilkunastu bohaterami. Przejechałem właśnie w dzień przerwy między temi wyprawami.

W tych codziennych opowiadaniach, Lerida, Aranjuez, Mansza, szczególnym odznaczają się blaskiem; lecz przyznać trzeba że wszystkie ustępują przed rycerską Kordubą. Rozdzielone gdzie indziej, odcienia rozboju bez wyjątku gromadzą się w tej prowincyi. Bandy ci piesi, konni, samotni lub w towarzystwie, proste rzeźmieszk i mordercy [*simples dineristas y asesinos*] jakie bądź imie przybierają ci błędni rycerze, jakiego ich tropią wreszcie Hiszpanii, znajdują zawsze przytułek i schronienie w kolebce Gonzalwa, między Grenadą a Kordubą. Scigani od prozaicznego wieku, bohaterowie ci krują się w cieniu wielkiego wojownika. Prowincya ta do nich należy prawem poezyi.

Nie dziwcie się tedy żem z pewną uwagą badał pobliza miasta Almanzora. Trzema sposobami dostać się można z Grenady do Korduby. Pierwszym, jedynie używanym, trzeba się wrócić trzydzieści mil w tył do bitego traktu, i z Bajlen jechać gościńcem z Madrytu do Sewilli prowadzącym. Bez wyjątku wszyscy tak robią. Jest jeszcze druga praktyczna droga: Traktem mulników objeżdżając mil dwadzieścia na Malagę. W obu tych razach wystawiasz się tylko na zwyczajne przypadki. Nakoniec można jeszcze jechać prosto przez góry. Tę drogę wyłącznie zostawiają rozbójnikom, którzy na wypoczynek udają się w Sierras. Zaden z pisarzy, o ile mi wiadomo, tej drogi nie opisał; ale tamtędy jeździli katolicy królowie; na tej drodze chrześciance z maurami, Korduba z Grenadą potykały się przez trzy wieki. Wielką więc do niej miałem pokusę mimo wszelkich ostrzeżeń. Aby mnie od niej odstręczyć, kupiec jeden zawarł już w moim imieniu umowę z znamenitym mulnikiem Lenza, który mnieij więcej ryczył za mnie do Malagi. Ale w nocy Ferdynand, Izabella, Gonzalw spać mi nie dali. -- Wskazywali mi drogę przez góry i zawadzili boje na wierchołkach. Sny te przemoęły nad mądremi radami szanownego Garriga. Skoro dzień zaświtał, uczyniłem wybór i zerwałem umowę. Jedna tylko rzecz krążyła mi po głowie, jazda przez góry; całą tam widziałem Hiszpanię. -- Gotując się do wyjazdu z Grenady, 5 stycznia 1844 r. matematycznie przekonany byłem że spotkam rozbójników. To też postanowiłem sprawić się z nimi jak się da najrzęcznieij, a w duchu

ufałem wielce w doskonałą taktykę, której z nimi użyć zamierzyłem.

Ostami popędzie młodocia! pogodzie! wesołości! swobodo wieku młodego! gdzieście ubiegły! Pamiętałem za nadto dobrze wózek z Aranjuezu i lepiej sobie poradziłem, przysiągłszy że się już nie dam złapać na furgon podobny. Z drugiej strony, daleka podróż pieszka, pomimo wszystkich zalecań Jana Jakóba Rousseau, smutna jest wszędzie, zwłaszcza też w Hiszpanii. Człowiek taki mały, pełnie tak wolno po rozszarpanych górach! Jeżeli go niecierpliwosc napadnie, to zginą! Śmiertelna samotność zabija tego robaka. Trzeba mu towarzysza, a nie znam lepszego jak koń, nie z ujeżdżalni, ale odważny silny, niezmordowany; kładę jeszcze za warunek, jeżeli jest andaluzyjski, aby zachował przy najmniej zwierczliwie formy starożytnego rzeźbiarstwa; chce zehy grzywa jego warkoczami splecionemi aż do ziemi sięgała, aby miał postać łagodną i dziką zarazem, harwę nakrapianą w łatki jak konie Rafaela, jeżeli nie złotą lub czarną jak heban. Tym sposobem nie tylko zyskasz towarzysza, ale nawet wzmociesz własne jestestwo. Macie wspólnie jednego ducha, jedno technienie, cień jeden. Koń czuje w swoich piersiach bijące serce w jeźdźcu. Potężny oddech z dwoistej wychodzi piersi. Kiedy wyjeżdżasz rano, a droga przed tobą jasna, serce ci skacze z radości. Nabierasz duszy centaury; bijesz spiszowemi nogami w rozgłośnie skały, a w dali niezmierną przyroda zniżą ci rogatki zapory! Zdarzało mi się po kilka miesięcy z koleij przebywać w takiej duchowej rozmowie z dziką naturą; objechałbym tak świat cały nie uczuwszy nawet chwili zmordowania.

Główną więc sprawą był wybór konia. Pragnąłem w nim koniecznie wszystkich przymiotów opiewanych w romansach maurytańskich, i z tego powodu musiałem odwiedzić wszystkich handlarzy koni w Grenadzie.

Nakoniec znalazłem żującego wędziło potomka dzielnych dzianetów Hiszema Wielkiego, istne go-dło szlachetnej Hiszpanii średnio wiekowej, prowadzonej teraz na doktrynerskich cuglach *Estato real*. Chociaż wyrodzenie się widne w nim było, zachował przecie cokolwiek pozoru i resztę świętego ognia. (D. c. n.)

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 8 do dnia 9 Kwietnia.

Bukowińska Barbara ob., z Polski; -- Winkler Otto, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Łopuszański Felix ob., do Galicyi; -- Kartwicki Wincenty, Wojnitowicz porucz. ces. ros., do Polski; -- Pruszyński Zygmunt ob., Ruggieri Józef, Stern Maurycy, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 6259.

CESARSKO KRÓL. DYREKCYA POLICYI

Miasta Krakowa i Jego Okregu.

Podaje do wiadomości, iż Jan Winiarski z Galicyi, lecz z miejsca niewiadomego pochodzący mający, w wieku lat 20 w dniu 31 Marca r. b. życie zakończył.

Kraków dnia 7 Kwietnia 1847 r.

Dyrektor Policyi,

Kroebł.

Sekr. Ducillowicz.

CESARSKO KRÓLEWSKI Z. NOTARYUSZ

Miasta Krakowa i Jego Okregu.

Wskutku polecenia C. K. Trybunału M. Krakowa z Okręgiem z dnia 23 Lutego r. b. N. 995 sprzedane zostaną ruchomości: meble, suknie, bielizna, pościele i książki na rzecz massy s. p. Ignacego Chęcińskiego w Chrzanowie pod N. 350 których licytacya publiczna w godzinach urzędowych dnia 19 Kwietnia r. b. roz-

pocznie się. Chęć tych kupna mających zaprasza.

Chrzanów 5 Kwietnia 1847 r.

Ignacy Dorau.

Nro. 3,874.

DYREKCJA GŁÓWNA

Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Na skutek wniesionych żądań, o wystawienie i wydanie duplikatów, w miejsce jakoby skradzionych, zniszczonych lub zatraczonych następujących listów zastawnych i kuponów, a mianowicie:

Dawnego Okresu

Lit.	C. N.	93,502	na złp.	1,000	z 10 kuponami
"	E. "	43,118	"	200	z 7 "
"	E. "	43,123	"	200	z 7 "
"	E. "	43,125	"	200	z 7 "
"	E. "	144,208	"	200	z 4 "
"	E. "	144,369	"	200	z 4 "

Nowego Okresu

Lit.	B. N.	220,526	na złp.	5,000	z 7 kuponami
"	B. "	220,582	"	5,000	z 7 "
"	B. "	221,554	"	5,000	z 7 "
"	B. "	222,324	"	5,000	z 7 "
"	B. "	222,555	"	5,000	z 7 "
"	B. "	222,651	"	5,000	z 6 "
"	B. "	222,713	"	5,000	z 7 "
"	B. "	223,224	"	5,000	z 7 "
"	B. "	277,991	"	5,000	z 7 "
"	B. "	278,025	"	5,000	z 7 "
"	C. "	210,652	"	1,000	z 7 "
"	C. "	210,653	"	1,000	z 7 "
"	C. "	210,654	"	1,000	z 7 "
"	C. "	210,655	"	1,000	z 7 "
"	C. "	212,788	"	1,000	z 7 "
"	C. "	213,213	"	1,000	z 7 "
"	C. "	213,381	"	1,000	z 7 "
"	C. "	213,406	"	1,000	bez kuponów
"	C. "	213,602	"	1,000	z 7 kuponami
"	C. "	215,125	"	1,000	z 7 "
"	C. "	215,830	"	1,000	bez kuponów
"	C. "	216,314	"	1,000	z 7 kuponami
"	C. "	219,595	"	1,000	z 7 "
"	C. "	219,598	"	1,000	z 7 "
"	C. "	226,279	"	1,000	z 7 "
"	C. "	241,540	"	1,000	z 7 "
"	C. "	244,683	"	1,000	z 7 "
"	C. "	246,336	"	1,000	bez kuponów
"	C. "	246,954	"	1,000	z 7 kuponami
"	C. "	260,940	"	1,000	z 7 "
"	C. "	263,597	"	1,000	z 7 "
"	C. "	268,032	"	1,000	bez kuponów

Lit.	C. N.	268,246	na złp.	1,000	z 7 kuponami
"	C. "	276,309	"	1,000	z 7 "
"	C. "	276,358	"	1,000	z 7 "
"	C. "	276,905	"	1,000	bez kuponów
"	C. "	294,048	"	1,000	"
"	D. "	230,867	"	500	z 7 kuponami
"	D. "	231,723	"	500	z 7 "
"	D. "	231,724	"	500	z 7 kuponami
"	D. "	231,725	"	500	z 7 "
"	D. "	231,727	"	500	z 7 "
"	D. "	231,729	"	500	z 7 "
"	D. "	231,731	"	500	z 7 "
"	D. "	231,732	"	500	z 7 "
"	D. "	231,733	"	500	z 7 "
"	D. "	231,801	"	500	z 7 "
"	D. "	233,122	"	500	z 7 "
"	D. "	233,879	"	500	z 7 "
"	D. "	257,548	"	500	bez kuponów
"	D. "	269,400	"	500	z 7 kuponami
"	D. "	272,279	"	500	bez kuponów
"	D. "	300,827	"	500	"
"	E. "	228,680	"	200	"
"	E. "	229,604	"	200	z 7 kuponami
"	E. "	229,605	"	200	z 7 "
"	E. "	229,606	"	200	z 7 "
"	E. "	229,607	"	200	z 7 "
"	E. "	247,743	"	200	bez kuponów

tudzież:

W miejsce kuponów z 2go półrocza 1844 r. należących do listów zastawnych lit. A. N. 189,320 i 290,447 każdy na złp. 400 i

W miejsce kuponów z 2go półrocza 1841 należących do listów zastawnych lit. B. Nr. 277,228 i 285,230 każdy na złp. 100.

Dyrekcja Główna Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego w Królestwie Polskiem w wykonaniu Art. 124 prawa z d. $\frac{1}{3}$ Czerwca 1825 r. wzywa wszystkich Posiadaczy takowych listów zastawnych i kuponów, i tych którzyby do ich własności prawo jakie mieć mogli, aby z takowemi do Dyrekcji Głównej w Warszawie w przeciągu roku jednego od daty ogłoszenia niniejszego zawiadomienia w pismach publicznych niezawodnie zgłosili się, w przeciwnym razie rzeczzone listy zastawne z kuponami i kupony umorzone i za niemające żadnej wartości ogłoszone, zaś w miejsce ich duplikaty strooom interessowanym wydane będą.

W Warszawie dnia $\frac{24}{6}$ Września Października 1846 r.

Rzeczywisty Radca Stanu Prezes

ŁĘSKI.

(4r.)

Za Pisarza Czermiński.

Doniesienie prywatne.

W domu pod Nrem 253 w gminie VIII. Miasta Krakowa nad starą Wisłą obok Wielopola, jest do wynajęcia MIESZKANIE składające się z 4ch pokoi, kuchni, przedpokoju i sklepu (czyli Lamusu) z pokojami łączącego się, składu na węgle i

drzewo, piwniczki, strychu wygodnego, stajni na parę koni lub krów, od S. Jana 1847 r. lub wcześniej na rok lub więcej lat. — Życzący sobie wynająć; zechce się zgłosić do właściciela tamże mieszkającego.